

Fodring af bier

Af Per Kryger, Offentlig bisygdomsbekæmpelse, Aarhus Universitet

Hvert år fodrer biavlere deres bier for vinteren. Der er mange typer foder, der kan bruges, og både de færdige produkter, der kan købes, og den sukkeropløsning, mange biavlere selv fremstiller, giver gode resultater. Tilsvarende er der flere forskellige måder, at give bierne fodret på: Spande, fodertrug, fodertasker og fryseposer anvendes til de flydende fodertyper. Det synes ikke at spille den store rolle for bierne; de tager som regel gerne foderet, hvis ikke det er for koldt eller er begyndt at gære.

Arbejde for bierne

Bierne udfører en del arbejde i forbindelse med, at foderet skal bæres ned i tavlerne og inddampes, tilsvarende den nektar, der tidligere på året blev til honning. Dette er nødvendigt, for at foderet skal kunne holde vinteren over, uden at bakterier eller svampe skal begynde at vokse og ødelægge forrådet. Da mange bier er involveret i dette arbejde, bør man forsøge at begrænse mulighederne for smittespredning bierne imellem.

Røveri

De bier, der henter foderet ned, giver en del af dette videre til mange andre bier, og det giver en mulighed for, at sygdomskim skifter vært. Det kan ske inden for samme bistade, men hvis der opstår røveri, kan der også ske smittespredning både inden for en enkelt bigård og imellem flere bigårde. Derfor er det vigtigt, når man fodrer sine bier, at man er omhyggelig med ikke at spilde foder, da det kan udløse et røveri.

Smitte fra et år til det næste

Smittespredning mellem forskellige år kan også ske. Når jeg har været ude at se til bier, undrer det mig, at biavlere har deres foderanordning på hele sommeren igennem. Det er nok fordi, man dårlig har plads til både de mange tomme magasinkasser og foderkasserne på lageret derhjemme.

Undgå sporer

Det er dog en rigtig dårlig ide at hælde foder op til bierne, uden at materiellet først er grundigt rengjort. En del af de sygdomme, bierne lider under, er ganske langtidsholdbare. Nosema, kalkyngel og bipest danner sporer, der overlever fint ved almindelige temperaturer. Blot nogle få indtørrede bier i bunden af en fodertaske eller ekskrementer fra sidste år er rigeligt til at kunne udløse en epidemi i et bistade. Man ser først resultatet det næste år, men det er bestemt ikke værd at vente på.

Rent og sundt

Alt materiel skal vaskes mindst en gang årligt. Almindelig vask med sæbe vil fjerne betydelige mængder af sygdomskim. Anvender man desinficerende sæbeprodukter samt bruger varme, kan man komme mange af biernes skadegørere effektivt til livs. Det gælder om at holde smittetrykket så lavt, at bierne selv kan klare at afværge små begyndende infektioner. Og det er altid lettere at gøre rent, inden det hele tørrer fast eller bliver overgroet af svampe og lignende.